

## Čís. 2334.

**Prodej, jenž nebyl proveden dle předpisů čl. 343 obch. zák., není svépomocným prodejem ve smyslu obch. zákona, a nejde na účet liknavého kupitele.**

(Rozh. ze dne 28. února 1923, Rv I 247/22.)

Žalobce prodal žalovanému 100 q letních jablek po 98 Kč. Ježto žalovaný ocitl se v prodlení s převzetím, prodal žalobce jablka jiné firmě po 70 Kč a žaloval o náhradu rozdílu v prodejních cenách. *Procesní soud prvního státního soudu* žalobu zamítl, ježto při prodeji zboží nebylo postupováno dle čl. 343 obch. zák. *Odvolací soud* žalobě vyhověl. *Důvody*: Čl. 343 obch. zák., který v tomto případě jedině přichází v úvahu, dává sice v odstavci druhém prodávateli pro případ prodlení kupitele právo, by zboží veřejně prodal, anebo, má-li zboží bursovní nebo tržní cenu, obchodním dohodcem, pokud se týče, kde ho není, úředníkem ku veřejné dražbě oprávněným prodati dal. Předpis tento jest sice rázu imperativního, předpokládá však zajisté možnost takového prodeje, poněvadž nedá se mysliti, že zákonodárce chtěl zavazovati státní občany ku jednání hospodářsky absolutně nemožnému. Ve směru tom uvedl žalobce, dovolávaje se o tom důkazu svědky a znalcem, že chtěl jablka prodati ve veřejné dražbě a k tomu cíli nakupovače S-a k starostovi v D. poslal, že starosta mu vzkázal, že jest vyloučeno, jablka v tamnější krajině ve veřejné dražbě prodávati, poněvadž by uplynulo několik dnů, než by ku prodeji došlo, takže by se ovoce mohlo zkaziti, a dále, že by se ve veřejné dražbě neprodalo, poněvadž tamnější kraj jest ovocnářským krajem. Soud procesní, obmeziv se na výsledky svědků, který potřebného pozitivního výsledku nepřinesl a zamítnuv důkaz znalecký, porušil tím ustanovení §§ 276 a 351 c. ř. s. Odvolací soud použil práva §u 488 c. ř. s. a připustiv tento důkaz, bere za zjištěno, že v tomto případě jde o vagonovou zásilku letních jablek, která ze stanice dráhy T. odeslána býti měla, že v roce 1920 zejména v oné krajině úroda jablek byla dosti značná, následkem čehož nedalo se očekávati, že by ovoce ono na místě samém hospodářsky prospěšně veřejnou dražbou, nebo jinak s urychlením se prodati mohlo, že prodej zboží bylo uspišiti, poněvadž letní jablka podléhají snadno zkáze, že poměry obchodu ovocem (ovoce podléhá snadno zkáze) vyžadují toho, aby prodávač v případě prodlení kupitele jednal rychle, totiž zboží buď jinam zaslal aneb co nejrychleji dle možnosti prodal, a že jablka, o která ve sporu jde, prodávala se v onu dobu po 70 až 80 Kč za 1 q. Z tohoto skutkového zjištění plyne, že veřejný prodej jablek hospodářsky možným nebyl a že žalobce, zciziv jablka soukromým prodejem, dosáhl tržní ceny a šetřil při jednání tom opatrností řádného obchodníka (čl. 282 obch. zák.) a právem domáhá se na žalovaném náhrady škody v požadované výši, která mu vznikla tím, že žalovaný zboží v době smlouvené neodebral a tudíž v prodlení se ocitl, a musí proto škodu prodlením tím způsobenou žalobci nahraditi (čl. 346, 354 obch. zák.).

*Nejvyšší soud* obnovil rozsudek prvního soudu.

## Důvody:

Opodstatněn jest dovolací důvod §u 503 čís. 4 c. ř. s., neboť nelze přistoupiti k právnímu názoru odvolacího soudu, že svépomocný prodej dle čl. 343 obch. zák. lze provést po případě také jiným způsobem, než zákonem předepsaným. Prodej, jenž nebyl proveden dle předpisů čl. 343 obch. zák., není svépomocným prodejem ve smyslu obchodního zákoníka a kupující není povinen trpěti, by byl proti němu uplatňován ani tehdy, kdyby byl pro něho příznivějším. Právem poukazuje dovolatel k tomu, že v případě, že zboží podléhalo zkáze, nebylo toliko zapotřebí předcházející pohrůžky a dodává se k tomu, že důsledkem toho, že prodej dle předpisů čl. 343 obch. zák. provést by nebylo lze, by bylo jedině, že prodávající by práva jemu dle čl. 343 obch. zák. propůjčeného prostě použití nemohl a že by mu bylo toliko zůstaveno, složit zboží na soudě (§ 1425 obč. zák.) a kdyby tak učiniti nechtěl anebo nemohl, zažalovati kupní cenu, jakmile stala se splatnou nebo od smlouvy odstoupiti, jako by nebyla k místu přišla (čl. 354, 356 obch. zák.). Zachování zákonem předepsané formy svépomocného prodeje ve smyslu čl. 343 odstavce druhý obch. zák. sprostiti mohl by ho jedině kupující sám. Dle zjištění nižších soudu se žalobce při prodeji sporných jablek nezachoval dle shora zmíněných předpisů; prodej těchto jablek továrně na marmeládu v H. se ztrátou 28 Kč při jednom metrickém centu, celkem tedy 2800 Kč, nestal se proto na účet žalovaného a nemůže žalobce na něm žádati, by mu tento rozdíl mezi dojednanou a utrženou kupní cenou nahradil. Utrpěl-li tím žalobce nějakou škodu, zavinil si ji sám svým nezákonným postupem.

## Čís. 2335.

V tom, že předseda sděloval přisedícím výsledky přeličení, vedeného česky, jazykem německým, a že porada konala se jazykem německým, nelze ještě spatřovati důvod zmatečnosti dle §u 477 čís. 2 c. ř. s.

K pojmu zmatečnosti dle čís. 9 §u 477 c. ř. s.

Zaplacení členského podílu není podmínkou nabytí členství ve společenstvu výrobním a hospodářském dle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Osoba, částečné svéprávnosti zbavená, nemůže se bez svolení podpůrce a opatrovníckého soudu státi členem zapsaného společenstva s ručením neobmezeným.

Nevěděl-li smluvník, uzavíraje smlouvu, že druhý smluvník jest ku smlouvě neschopným, jest smlouva hned od původu neplatnou a nemůže dodatečným schválením dojíti platnosti.

Ustanovení §u 865 obč. zák. platí i o smlouvách oboustranných.

(Rozh. ze dne 28. února 1923, Rv I 1362/22.)

Žalobce, částečně svéprávnosti zbavený, domáhal se určení, že jest členem zažalovaného družstva invalidu, zapsaného společenstva s r. neobm. Žalované družstvo namítlo mimo jiné, že žalobce podíl neupsal